

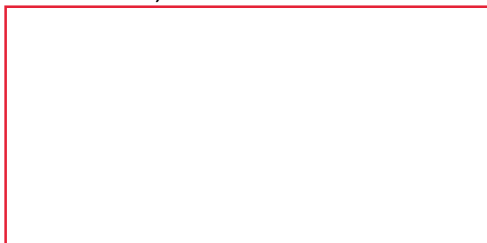
**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/200217-360094

Op de op 8 juni 2023 ontvangen aanvraag van Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 om een ontheffing krachtens artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het na-isoleren van spouwmuren van het appartementencomplex aan Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 te 's-Hertogenbosch.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
25 augustus 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 8 juni 2023 hebben wij van Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het na-isoleren van spouwmuren, uit te voeren aan het appartementencomplex aan Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, 5216 AG te 's-Hertogenbosch.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluit, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, Bosscheweg 135, 5282 WV te Boxtel, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);voor de periode van 1 oktober 2023 tot en met 15 oktober 2024;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Vleermuisonderzoek en Activiteitenplan (2022-46, 6 juni 2023)
 - Aanvullende gegevens van 5 juli 2023
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	8
Inhoudelijke overwegingen.....	9
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	9
1.1 Beschermingsregimes	9
1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant	9
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	10
2.1 Aangevraagde activiteiten	10
2.2 Onderzoek soorten	10
2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten	10
2.4 Alternatievenafweging	11
2.5 Belang van de aanvraag	11
2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	12
3. Conclusie	14
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	15
Bijlage 2 Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	16

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (paragraaf 7.4<nummer>) en de aanvullende gegevens van 5 juli 2023.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
10. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk twee weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/wet_natuurbescherming_ontheffing_beschermde_soorten_16411

Specifieke voorschriften

11. Indien niet uitgesloten kan worden dat de steigers in- en uitvliegopeningen van vleermuizen belemmeren dient de bebouwing vóórafgaand aan het plaatsen van de steigers ongeschikt gemaakt te worden.
12. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periodes van de soorten. Voor vleermuizen betekent dit dat er ongeschikt gemaakt dient te worden in de actieve periode (globaal van 1 april tot half oktober) en buiten de kraamperiode (globaal lopend van 1 mei tot en met 1 augustus).
13. Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.
14. Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen.
15. Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste drie dagen te zitten.
16. De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht.
17. Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
18. Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecooloog.
19. Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt om gegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de gewone dwergvleermuis en of ruige dwergvleermuis vanuit zichzelf uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.
20. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april).
21. Voor het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De kasten mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen vleermuis aanwezig is in de kast.
22. De tijdelijke kasten dienen binnen de ontheffingsperiode verwijderd te worden. Indien dit niet het geval is, is vleermuisonderzoek benodigd om te beoordelen of de kast gebruikt wordt als verblijfplaats. Indien de kast in gebruik is als verblijfplaats en deze ontheffing is verlopen, dient een nieuwe ontheffing te worden aangevraagd voor het verwijderen van de verblijfplaats.
23. De permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dienen een binnenmaat van minimaal 50 centimeter breed en minimaal 80 centimeter hoog te hebben.

24. De ontheffinghouder, zijnde Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, Bosscheweg 135, 5282 WV te Boxtel, is verantwoordelijk voor het geschikt houden van de locatie voor dezelfde functies (zomer- en paarverblijfplaatsen) voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoals in deze ontheffing beschreven. Dit houdt in het bijzonder in dat genoemde ontheffinghouder verantwoordelijk is voor het op correcte wijze plaatsen van permanente voorzieningen voor de soorten na de isolatiewerkzaamheden volgens het Kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis en de Ruige dwergvleermuis van BIJ12 (2017).

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 8 juni 2023 hebben wij van Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 5 juli 2023 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/200217.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteit betreft het na-isoleren van spouwmuren van het appartementencomplex aan Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 te 's-Hertogenbosch. In het kader van dit planvoornemen worden rondom het appartementencomplex (met uitzondering van de opbouw/technische ruimte) steigers geplaatst, worden gaten in de buitenmuren geboord en worden de spouwmuren gevuld met polystyreenkorrels. De activiteiten zullen plaatsvinden in de periode van 1 oktober 2023 t/m 31 december 2023. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

De periode waarvoor de ontheffing is aangevraagd hebben wij aangepast. De reden van het aanpassen van de ontheffingsperiode is dat het verwijderen van de tijdelijke alternatieve voorzieningen enkel uitgevoerd kan worden:

- wanneer de gewenningsperiode van de permanente voorzieningen doorlopen is;
- buiten de meest kwetsbare periodes van vleermuizen;
- bij afwezigheid van vleermuizen; en
- binnen de ontheffingsperiode.

Om deze reden is de ontheffingsperiode verlengd tot 15 oktober 2024.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportage: 'Vleermuisonderzoek en activiteitenplan appartementen Philips de Tweedestraat, 's-Hertogenbosch' d.d. 6 juni 2023, in hoofdstuk 4 en 5.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF en de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren van Broekhuizen et al, 2016). Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2022 en 2023, conform het Vleermuisprotocol 2021.

Tijdens het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen t.b.v de gewone dwergvleermuis op 10 september 2022 was er sprake van soms lichte regen. Dit is een afwijking van het Vleermuisprotocol 2021. In de aanvullende gegevens van 5 juli 2023 staat dat dit een probleem zou zijn indien de regen zou leiden tot een afname of het ontbreken van activiteit van gewone dwergvleermuizen. Op deze avond was er volop activiteit van gewone dwergvleermuizen. Na afloop van het onderzoek is een bekende massawinterverblijfplaats bezocht in de binnenstad van 's-Hertogenbosch en hier was op dat moment ook volop activiteit van zwermende gewone dwergvleermuizen. De lichte regen op de genoemde datum was dus geen beletsel om de functie massawinterverblijf aan de hand van zwermgedrag te onderzoeken.

Gezien er ondanks de lichte regen wel sprake was van activiteit van zwermende gewone dwergvleermuizen bij een bekende massawinterverblijfplaats in 's-Hertogenbosch is de afwijking van het Vleermuisprotocol 2021 akkoord bevonden.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

In het plangebied zijn twee zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Naar schatting maken tussen de 5 tot 15 gewone dwergvleermuizen gebruik van de verblijfplaatsen. Verder is één zomer-/paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. Naar schatting maken 5 ruige dwergvleermuizen gebruik van deze verblijfplaats.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- drie voortplantings-/rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- één voortplantings-/rustplaats van de ruige dwergvleermuis;

worden beschadigd of vernield en vleermuizen worden verstoord. Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De uit te voeren werkzaamheden zijn gebonden aan het appartementencomplex aan Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 omdat het juist dit gebouw betreft dat verduurzaamd dient te worden. Zodoende is een alternatieve locatie geen optie.

Ten gevolge van de ingreep zal de inrichting niet verranderen ten opzichte van de huidige situatie. Zodoende is een alternatieve inrichting niet overwogen. Het niet uitvoeren van de werkzaamheden zal dit resulteren in het ontbreken van een bijdrage om de gestelde klimaatdoelstellingen te halen.

Het na-isoleren van de muren van het gebouw gebeurt op de daarvoor gebruikelijke manier. Binnen redelijke grenzen is het niet mogelijk de ingreep op een andere manier uit te voeren. Bovendien zouden de negatieve gevolgen voor vleermuizen daarbij vrijwel zeker net zo negatief zijn. Het toepassen van een andere werkwijze voor het na-isoleren leidt ons inziens niet tot minder negatieve gevolgen voor vleermuizen. Door voorafgaande aan het na-isoleren vleermuizen buiten te sluiten en tijdig voorafgaande aan het na-isoleren en in de nieuwe situatie vervangende verblijfplaatsen te realiseren, worden negatieve effecten op vleermuizen tot een minimum beperkt.

In de planning is rekening gehouden met de meest kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Bovendien zijn/worden de alternatieve voorzieningen tijdig gerealiseerd om de vleermuizen de kans te geven de voorzieningen te ontdekken en in gebruik te nemen.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De ingreep leidt tot het verbeteren van de isolatie van de appartementen in het betreffende gebouw. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de klimaatdoelstelling van zowel de rijksoverheid, de provincie en de gemeente 's-Hertogenbosch. De site van de Provincie Noord-Brabant vermeldt hierover: 'Er zijn flinke maatregelen nodig om de doelstellingen uit het Klimaatverdrag van Parijs (2015) en het Nederlandse Klimaatakkoord (2019) te halen. Overheden werken met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samen om de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% ten opzichte van 1990 te verminderen. Hiervoor wordt op regionaal niveau een gezamenlijke strategie opgesteld'.

Op een website die specifiek over de energietransitie in Noord-Brabant gaat staat voorts: 'In Noord-Brabant werken gemeenten, waterschappen en de provincie in een viertal regio's aan een Regionale

Energiestrategieën (RES). Doel van de RES is om in regionaal verband concrete maatregelen te nemen die bijdragen aan de realisatie van de klimaatdoelstellingen. Daarbij gaat het zowel om het opwekken van hernieuwbare energie, besparen en isoleren als ook om het verduurzamen van de Warmtevoorziening'.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (paragraaf 7.4 en 7.5) en de aanvullende gegevens van 5 juli 2023 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

- Als tijdelijke maatregelen zijn op 30 maart 2023 12 vleermuiskasten opgehangen aan de uitbouwen bovenop het appartementencomplex. Er zijn 8 kasten van het model VK WS 02 geplaatst en 4 kasten van het model VK SK 01 (beide van Vivara Pro). Omdat de kasten tegen muren bevestigd moesten worden die bekleed zijn met damwandprofiel is tussen de kasten en de muren een laag watervast multiplex gebruikt. Bij de grote kasten is op dit multiplex een laag horrengaas bevestigd. Zodoende kunnen vleermuizen via dit horrengaas in de kasten klimmen. De kasten hangen op tenminste 3 meter boven het dak waarop de uitbouwen zich bevinden.
- Het treffen van werende maatregelen voorafgaande aan het isoleren van het gebouw wordt uitgevoerd in de laatste weken van de paarperiode van gewone en ruige dwergvleermuis.
- In aanloop naar het naisoleren van het appartementengebouw, tijdens het opbouwen van steigers die nodig zijn voor de werkzaamheden, worden per muurvak enkele open stootvoegen (of, indien aanwezig, andere openingen die door vleermuizen als toegang gebruikt kunnen worden) afgedekt met exclusion flaps. De overige open stootvoegen worden met vulschuim afgesloten. Dit gebeurt tenminste drie dagen, met een avondtemperatuur van tenminste 12°C, voordat de eerste isolatie werkzaamheden van start gaan.
- Op de derde avond, na het ongeschikt maken, zal een controlerende worden uitgevoerd om na te gaan of er inderdaad geen vleermuizen het appartementengebouw verlaten. Hierbij zal vooral aandacht worden besteed aan locaties waar verblijfplaatsen van vleermuizen zijn vastgesteld. Als er toch nog uitvliegende vleermuizen worden waargenomen worden, op de locatie waar vleermuizen uitvlogen, aanvullende maatregelen genomen en wordt hier nogmaals op de daarop volgende avond een controlerende uitgevoerd.
- Als permanente maatregel worden er 16 kasten, van het type IB VL 08, ingebouwd op verschillende hoogten aan alle vier de zijden van het appartementencomplex. De kasten worden op tenminste vijf meter hoogte boven de grond aangebracht. De plaatsen van de kasten worden zo gekozen dat de ingang vrij is van kunstlicht en van obstakels die de kasten onbereikbaar zouden maken voor vleermuizen. Ook worden hiervoor locaties gekozen die zo dicht mogelijk liggen bij de verblijfplaatsen die bij het hiervoor beschreven onderzoek werden vastgesteld.

De gewenningsperiode van de tijdelijke alternatieve paarvoorzieningen is 2 weken korter dan de gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen zoals omschreven in het Kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). In de aanvullende gegevens van 5 juli 2023 staat dat, gezien de zeer korte afstand tussen de oorspronkelijke verblijfplaatsen en tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen (enkele tientallen meters), aangenomen kan worden dat de vleermuizen voldoende tijd hebben gehad om de verblijfplaatsen te ontdekken.

Door de korte afstand tussen de aangetroffen verblijfplaatsen en de tijdelijke voorzieningen wordt verwacht dat de vleermuizen voldoende tijd hebben gehad de vleermuisvoorzieningen te ontdekken en is de afwijking van het Kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) akkoord bevonden.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- Indien niet uitgesloten kan worden dat de steigers in- en uitvliegopeningen van vleermuizen belemmeren dient de bebouwing vóórafgaand aan het plaatsen van de steigers ongeschikt gemaakt te worden. Dit voorschrift wordt opgelegd om te voorkomen dat vleermuizen niet meer uit kunnen vliegen en opgesloten raken in de bebouwing.
- Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periodes van de soorten. Voor vleermuizen betekent dit dat er ongeschikt gemaakt dient te worden in de actieve periode (globaal van 1 april tot half oktober) en buiten de kraamperiode (globaal lopend van 1 mei tot en met 1 augustus). De kwetsbare periodes kunnen eerder starten of langer doorlopen als gevolg van de weersomstandigheden en het seizoensverloop. Dit voorschrift wordt opgenomen om negatieve effecten te voorkomen en/of zoveel als mogelijk te beperken.
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.
- Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
- Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste drie dagen te zitten, zodat de vleermuizen voldoende tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
- De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht. Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat aanwezige vleermuizen tijdens het controlebezoek gemist worden.
- Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn om te voorkomen dat eventueel aanwezige vleermuizen niet uitvliegen en daarom gemist worden.
- Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecoloog. Dit voorschrift wordt opgelegd om te voorkomen dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing bij de start van de werkzaamheden.
- Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecoloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de gewone dwergvleermuis en of ruige dwergvleermuis uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort. Dit voorschrift wordt

opgelegd het verder verstoren en/of verwonden/doden van aanwezige dieren te voorkomen.

- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april). Dit voorschrift wordt opgenomen om er voor te zorgen dat het effect op vleermuizen door het verwijderen van de kasten beperkt blijft.
- Voor het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De kasten mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen vleermuis aanwezig is in de kast. Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat vleermuizen verstoord raken.
- De tijdelijke kasten dienen binnen de ontheffingsperiode verwijderd te worden. Indien dit niet het geval is, is vleermuisonderzoek benodigd om te beoordelen of de kast gebruikt wordt als verblijfplaats. Indien de kast in gebruik is als verblijfplaats en deze ontheffing is verlopen, dient een nieuwe ontheffing te worden aangevraagd voor het verwijderen van de verblijfplaats.
- De permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dienen een binnenmaat van minimaal 50 centimeter breed en minimaal 80 centimeter hoog te hebben. Dit voorschrift wordt opgelegd, omdat de voorgestelde permanente inbouwkast niet voldoet aan het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). In paragraaf 3.2 van het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis staat dat permanente voorzieningen in muren een grootte van minimaal 50 x 80 centimeter moeten hebben. Het gaat hierbij om de verblijfsruimte, dus de binnenmaten van de verblijfplaats moeten minimaal 50 centimeter breed en minimaal 80 centimeter hoog zijn. De oppervlakte van minimaal 50 centimeter breed bij 80 centimeter hoog kan gerealiseerd worden door 8 kasten van het type IB VL 08 te schakelen (4 in de breedte en 2 in de hoogte) of door een ander type kast te plaatsen. Dit voorschrift wordt opgenomen omdat de monitoringsgegevens in de aanvullingen van 5 juli 2023 niet vergelijkbaar zijn met de situatie in het plangebied en omdat de potentie van spouwmuur in de huidige situatie niet overeenkomt met de potentie van de voorgestelde inbouwkasten.

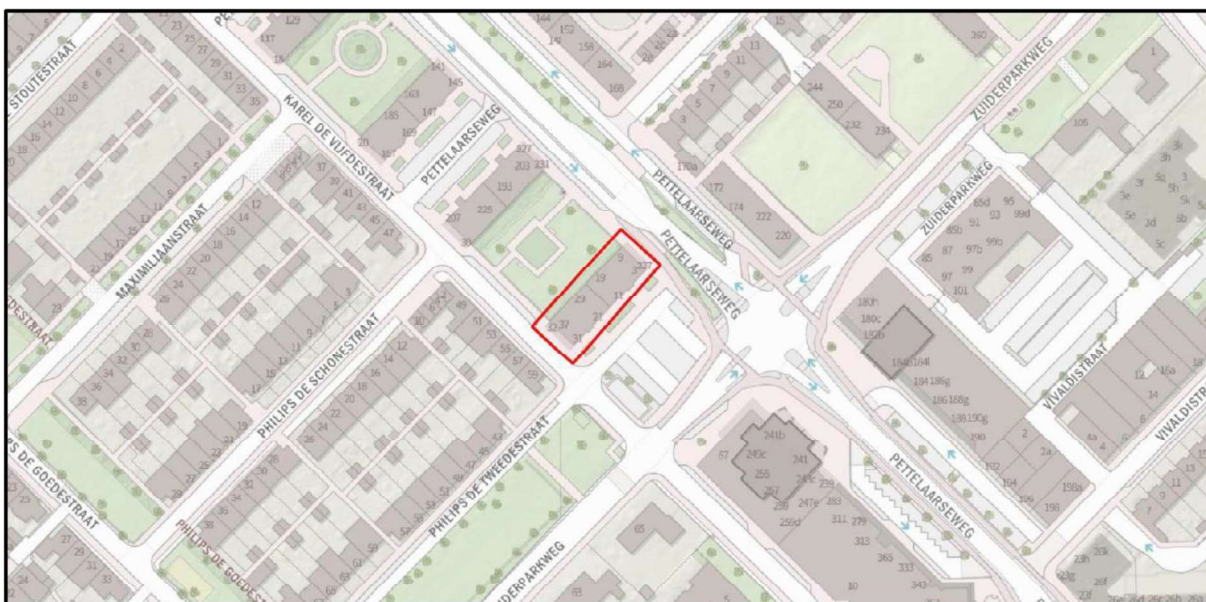
Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locatie Philips de Tweedestraat 1 t/m 39. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

BIJLAGE 2 MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/200217

Naam initiatief

Ontheffingsperiode

Ontheffinghouder

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens

werkzaamheden:

Contactpersoon uitvoering
werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Ecoloog betrokken bij
uitvoering

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen
compensatiemaatregelen

Datum start
werkzaamheden

Overzicht planning
werkzaamheden

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord
Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, Philips de Tweedestraat 1 t/m 39 te 's-Hertogenbosch, Z/200217

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 25 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/200217 - 360094) aan Vereniging van Eigenaars Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, Bosscheweg 135, 5282WV, Boxtel voor het na-isoleren van het appartementencomplex, voor de locatie Philips de Tweedestraat 1 t/m 39, 5216 AG te 's-Hertogenbosch. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 oktober 2023 tot en met 15 oktober 2024.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 29 augustus 2023 tot en met 9 oktober 2023 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een

bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/200217 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, augustus 2023